

Nr 116.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionering av vissa i lantförsvarets tjänst anställda eller förut anställda personer; given Stockholms slott den 6 mars 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—16:o hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Hansson anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning inkomna framställningar angående beredande av pension åt vissa i lantförsvarets tjänst anställda eller förut anställda personer samt anför därvid följande:

1:o.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 juli 1924 har *chefen för krigsskolan* hemställt om utverkande av årlig pension å 2,100 kronor åt åldfrun vid Karlbergs slott och krigsskolan därstädes Helga Bernhardina Petersson.

Ang. pension åt åldfrun vid krigsskolan H. B. Petersson.

Bihang till riksdagens protokoll 1925. 1 saml. 101 häft. (Nr 116.) 197 25 1

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Helga Bernhardina Petersson är född den 1 november 1859; att hon sedan den 1 maj 1898 varit anställd vid krigsskolan å Karlbergs slott, under de första tre åren såsom hushållsföreståndarinna vid krigsskolan och därefter i sin nuvarande egenskap samt under tidsperioden den 1 maj 1901—den 31 december 1913 tillika såsom föreståndarinna för krigsskolans mathållning; att hon under de senaste åren uppburit en kontant lön, fränsett dyrtidstillägg, av 1,800 kronor samt åtnjutit naturaförmåner till ett uppskattat värde av 450 kronor; att hon på grund av ålderdom och avtagande krafter torde vara nödsakad att inom en nära framtid lämna innehavande anställning; samt att hon under sin långa och krävande tjänstgöring vid krigsskolan visat sällspord plikttrohet, arbetsamhet och duglighet samt med största nit och redlighet handhaft anförtrödda medel, i anledning varav hon erhållit såväl patriotiska sällskapets medalj i guld för långvarig och trogen tjänst som ock medalj i guld för nit och redlighet i rikets tjänst.

Framställningen har tillstyrkts av *inspektören för militärläroverken m. m.*

Arméförvaltningens intendentsdepartement har i avgivet utlåtande anført, att det syntes vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att Helga Bernhardina Petersson efter erhållet avsked komme i åtnjutande av något understöd för sin återstående livstid. Beträffande storleken av dylikt understöd syntes den beräkningsgrund, vilken i allmänhet följts vid beviljandet av pensioner, nämligen desammias bestämmande till omkring två tredjedelar av de ordinarie årsinkomster, vederbörande befattningshavare under senare delen av sin tjänstgöringstid uppburit, även i här föreliggande fall böra vinna tillämpning. Då värdet av de utav Helga Bernhardina Petersson åtnjutna naturaförmåner icke skäligen kunde uppskattas till lägre belopp än 450 kronor för år räknat, syntes pensionen böra bestämmas till 1,500 kronor för år. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen bevilja Helga Bernhardina Petersson från och med månaden näst efter den, varunder hon erhöile entledigande från sin anställning vid krigsskolan, under hennes återstående livstid å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 1,500 kronor.

Statskontoret har avgivit utlåtande i ärendet och därvid, under åberopande av Helga Bernhardina Peterssons långa och väl vitsordade tjänstgöring vid krigsskolan å Karlberg och med framhållande av att hon på grund av framskriden ålder och nedsatta krafter inom kort nödgades lämna sin befattning samt att den omständigheten, att hennes avlöning utgått från de av kadetterna vid krigsskolan till statsverket inbetalta avgifterna, de s. k. elevmedlen, icke borde utgöra hinder för beredande åt henne av pension från statsverket, förklarar goda skäl föreligga för vidtagande av åtgärd i sådant syfte. Vad beträffade det av intendentsdepartementet föreslagna pensionsbeloppet, 1,500 kronor, kunde statskontoret emellertid icke undgå att finna det väl högt.

Därtill skulle nämligen komma 120 kronor i pensionstillägg enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) och å sammanlagda beloppet av pension och pensionstillägg skulle utgå dyrtidstillägg efter de gynnsammare grunder, som gällde för icke nyreglerade pensioner, så att pensionsförmånen i sin helhet komme att icke mycket understiga vad äldfrun nu åtnjöte i avlöning. På grund härav och då vid avpassande av pensionsbeloppet man icke syntes kunna aldeles bortse från, att en ordinarie befattningshavare i motsvarande löneställning måste vidkännas icke obetydliga avgifter för erhållande av en pension, motsvarande ungefär $\frac{2}{3}$ av löneförmånerna, syntes pensionsbeloppet i detta fall knappast böra sättas högre än till 1,200 kronor. Med pensions- tillägg å 180 kronor jämte dyrtidstillägg enligt nu gällande grunder skulle pensionsförmånen i allt fall uppgå till ett sammanlagt belopp av 2,016 kronor för år räknat.

I likhet med myndigheterna finner jag mig böra förorda, att äldfrun Petersson på grund av sin långa och väl vitsordade tjänst beredes pension. Beträffande pensionens storlek ansluter jag mig till statskontorets ståndpunkt.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att äldfrun vid Karlbergs slott och krigsskolan Helga Bernhardina Petersson må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning därstädes, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

2:o.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 juli 1924 har *chefen för krigsskolan* gjort framställning om beredande av pension å 1,750 kronor för år åt postbudet och polismannen vid krigsskolan, skogvaktaren vid Karlbergs kungsgård Jonas August Håkansson.

*Ang. pension
åt postbudet
vid Karlbergs
slott J. A.
Håkansson.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Håkansson är född den 26 mars 1857; att han antagits den 3 juni 1885 till postbud vid krigsskolan och den 1 januari 1896 som skogvaktare vid Karlbergs kungsgård samt sedan år 1898 varit förordnad såsom polisman vid Karlberg; att han vidare under åren 1899—1905 varit biträdande tillsyningsman vid Stockholms läns hushållningssällskaps plantskola samt under åren 1906—1912 biträdande tillsyningsman vid nämnda hushållningssällskaps skogsvårdsstyrelse; att han under åren 1921, 1922 och 1923 vid krigsskolan uppburit en kontant avlöning, fränsett dyrtidstillägg, av respektive 1,464, 1,460 och 1,693 kronor samt därutöver åtnjutit naturaförmåner till ett uppskattat värde av 500 kronor; att Håkansson på grund av avtagande krafter inom en nära framtid torde komma att lämna sin anställning vid krigsskolan; samt att han under sin långa och krävande tjänstgöring visat prov på sällspord redbarhet, plikttröhet, ordentlighet, arbetsamhet och duglighet, i anledning varav han

tilldelats såväl patriotiska sällskapets medaljer i silver och guld för långvarig och trogen tjänst som vasamedaljen i silver.

Inspektören för militärläroverken m. m. samt arméförvaltningens fortifikationsdepartement hava tillstyrkt framställningen.

Statskontoret har i avgivet utlåtande anfört, att med hänsyn till den långa tid, varunder Håkansson tjänat staten såsom postbud och polisman vid krigsskolan å Karlberg samt såsom skogvaktare vid Karlbergs kungsgård, ämbetsverket ansåge sig kunna förorda, att pension bereddades honom, när han vid framskriden ålder inom kort skulle lämna sina befattningar. Det föreslagna pensionsbeloppet, 1,750 kronor, syntes hava avpassats att ungefär motsvara 80 % av Håkanssons sammanlagda avlöningsförmåner, däri inberäknat det till 500 kronor uppskattade värdet av honom tillkommande förmån av fri bostad jämte bränsle och lyse. Emellertid föreläge icke i detta fall, såvitt statskontoret kunde finna, något skäl att frångå den på bestämmelse i den civila pensionslagen grundade regeln att, där avlöningen, såsom i detta fall syntes vara händelsen, icke vore uppdelad i lön och tjänstgöringspenningar, pensionen skulle utgöra högst $\frac{2}{3}$ av avlöningen i dess helhet. På grund härav och då härtill komme, att pensionsbeloppet i detta fall borde ytterligare i någon mån reduceras med hänsyn till att några avgifter icke erlagts såsom bidrag till beredande av pension, ville det synas statskontoret, som om pensionsbeloppet knappast borde bestämmas högre än till 1,200 kronor. Härtill skulle komma pensionstillägg med 180 kronor årligen enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, varjämte å sammanlagda beloppet av pension och pensionstillägg finge under nuvarande förhållanden åtnjutas dyrtidstillägg med tillämpning av de gynnsammare grunderna för beräkning av dylikt tillägg.

Även jag finner billigt, att Håkansson med hänsyn till sin långa och väl vitsordade tjänstgöring beredes pension. I fråga om pensionens storlek avsluter jag mig till statskontorets förslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Jonas August Håkansson må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid krigsskolan och Karlbergs kungsgård, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1.200 kronor.

3:o.

*Ang. pension åt verk-
mästaren J. A.
Sjöberg.* I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har *försvarsverkens civila personals förbund* anhållit, att verkmästaren vid Norrlands dragonregementes intendenturverkstäder Johan August Sjöberg, vilken på grund av sjukdom icke kunde fortsätta sin anställning vid regementet, måtte tilldelas pension med 1,000 kronor för år.

Av handlingarna i målet inhämtas, att Sjöberg är född den 18 mars 1864; att han sedan den 1 februari 1903 varit anställd såsom verkmästare vid förenämnda regementets skomakerverkstad; att Sjöberg under åren 1919—1923 vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 2,100 kronor för år; att han lider av äderförkalkning, blodtrycksstegring och hjärtförstoring, i följd varav han auses vara fullständigt och varaktigt oförmögen till arbete; samt att han på ett i alla avseenden synnerligen förtjänstfullt sätt skött sin befattning vid regementet och såväl i som utom tjänsten alltid iakttagit ett gott och hedrande uppförande.

Chefen för Norrlands dragonregemente har tillstyrkt, att Sjöberg beredes pension, att utgå från den tidpunkt, da han upphörde att uppbära sjukavlöning från regementet.

Arméförvaltningens intendentsdepartement har avgivit utlatande i ärendet och därvid anfört, att departementet i betraktande av Sjöbergs väl vitsordade verksamhet i statens tjänst och med hänsyn därtill, att han enligt läkarintyg vore fullständigt oförmögen till arbete, funne' det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han efter erhållet avsked från sin anställning vid regementet komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. I fråga om storleken av dylikt understöd erinrade departementet därom, att riksdagen i allmänhet beviljat pensioner å 800 kronor till 1,000 kronor om året åt vid armén anställda arbetare, vilka intagit förmans ställning. Med hänsyn till att Sjöbergs anställningstid vid regementet omfattade en tid av endast omkring 22 år, ansåge departementet sig emellertid icke kunna åt honom föreslå högre pension än 800 kronor för år. På grund härav hemställde intendentsdepartementet, att Sjöberg måtte från och med månaden näst efter den, under vilken han erhöle avsked från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 800 kronor.

Statskontoret har med hänsyn till Sjöbergs jämförelsevis korta tjänstetid icke ansett sig kunna tillstyrka, att pension åt honom utverkas till högre belopp än 700 kronor.

Under återopande av det ovan anförda och då jag i fråga om pensionens belopp ansluter mig till statskontorets ståndpunkt, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att verkmästaren vid Norrlands dragonregemente Johan August Sjöberg må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 700 kronor.

4:o.

Ang. pension
åt smeden
G. Karlsson. Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement har *styresmannen för ammunitionsfabriken* hemställt, att smeden vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Gustaf Karlsson, som hade för avsikt att avgå från sin anställning, måtte komma i åtnjutande av pension. Härjämte har *försvarsvverkens civila personals förbund* i en till Kungl. Maj:t ställd skrift gjort framställning i samma syfte.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Karlsson, som är född den 1 maj 1859, varit anställd vid fästningsbyggnaden å Karlsborg under åren 1871—1877 samt 1880—den 31 juli 1907 och därefter allt sedan den 1 augusti sistnämnda år vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg; att hans avlöning under år 1923 uppgått till 2,451 kronor 67 öre; att han på grund av kronisk hjärtsjukdom och ålderdomssvaghet icke längre är i stånd att fallgöra det med hans anställning förenade arbetet och även för framtiden kommer att bliva oförmögen att genom arbete försörja sig; samt att han under sin tjänstetid med nit, god omtanke och skicklighet utfört honom åliggande göromål och såsom vedermäle härför fått mottaga patriotiska sällskapets medalj i silver samt medalj för nit och redlighet i rikets tjänst.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet hava *arméförvaltningens artilleri- och fortifikationsdepartement* anført, att departementen funne det billigt, att Karlsson genom pension bereddes någon hjälp till uppehälle under sin återstående livstid. I fråga om pensionens storlek ville departementen, med hänsyn till Karlssons långa tjänstetid ävensom till de belopp riksdagen i liknande fall under de närmast föregående åren beviljat med Karlsson jämställda arbetare i statens tjänst, föreslå, att densamma bestämdes till 600 kronor för år. Departementen hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen bevilja Karlsson en årlig pension med 600 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder han erhöle avsked från sin anställning vid ammunitionsfabriken.

I ärendet har *statskontoret* avgivit utlåtande och därvid anført, att goda skäl syntes föreligga att åt Karlsson bereda någon pension av statsmedel. Endast i fråga om beloppet av sådan förmån kunde enligt statskontorets mening i detta fall råda någon tvekan. När fråga varit om beredande av pension åt grovarbetare i statstjänst, hade pensionsbeloppet numera pläгат avpassas efter de pensioneringsgrunder, som godkänts av 1918 års riksdag och fastställt genom kungörelsen den 8 november samma år (nr 859) angående pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning, och alltså i vanliga fall bestämts till högst 600 kronor vid en levnadsålder av minst 60 och en tjänstålder ej understigande 40 år. Däremot hade i någon mån högre pensionsbelopp pläгат tilldelas arbetare vid kronans varv och verkstäder, gevärsfaktori och ammunitionsfabrik. Ehuru Karlsson väl vore att hänföra

till den första av dessa båda grupper, syntes det emellertid med hänsyn till den osedvanligt långa tid av mer än 50 år, varunder han med goda vitsord tjänat staten, kunna ifrågasättas, huruvida pensionsbeloppet i detta fall skäligen borde sättas lägre än till 700 kronor.

I likhet med myndigheterna anser jag, att Karlsson bör beredas pension, och jag finner mig, på de skäl statskontoret framhållit, böra förorda, att pensionsbeloppet sättes till 700 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att smeden vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg (Gustaf Karlsson) må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid fabriken, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 700 kronor.

5:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 7 juli 1924 har styresmannen för Åkers krutbruk gjort framställning om beredande av pension åt arbetaren vid krutbruket Johan August Andersson.

*Ang. pension
åt krutbruks-
arbetaren J. A.
Andersson.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Andersson är född den 5 juni 1860; att han sedan den 1 april 1894 tjänstgjort vid Åkers krutbruk; att han under de senare åren vid krutbruket uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 1,575 kronor, varjämte han åtnjutit naturaförmåner till ett uppskattat värde av 200 kronor; att han sedan några år fått sin syn så försämrad, att han å det ena ögat är i det närmaste blind och å det andra äger endast en tiondedels synskärpa; samt att han skött sina åligganden vid krutbruket till sina förmäns fulla belåtenhet och såväl i som utom tjänsten ådagalagt ett exemplariskt uppförande.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har arméförvaltningens artilleridepartement anført, att departementet ansåge billigt, att Andersson genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid. I fråga om storleken av det ifrågasatta understödet ansåge sig departementet, med hänsyn till Anderssons tjänstetid ävensom till de belopp, riksdagen i liknande fall under de närmast föregående åren beviljat med Andersson jämställda arbetare i statens tjänst, böra föreslå en pension av 500 kronor om året. På grund härav hemställde artilleridepartementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Andersson en årlig pension under hans återstående livstid av 500 kronor för år, att utgå från och med månaden näst efter den, då han erhöle avsked från sin arbetsanställning vid krutbruket.

Statskontoret har förklarar sig icke hava något att erinra mot den av arméförvaltningens artilleridepartement gjorda framställningen.

Under återopande av vad sålunda förekommit får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid Akers krutbruk Johan August Andersson må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid krutbruket, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

6:o.

Ang. pension
åt arbetaren
vid ammuni-
tionsfabriken
C. J. Anders-
son.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 17 september 1924 har *styresmannen för ammunitionsfabriken* föreslagit arbetaren vid fabriken avdelning vid Marieberg Carl Johan Andersson till erhållande av pension, att utgå från och med den 1 oktober 1924, från och med vilken dag Anderssons anställning skulle upphöra.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Andersson, som är född den 20 april 1861, varit anställd vid ammunitionsfabriken från och med den 1 november 1891; att han under hela denna tid utfört samtliga skjutprov vid fabriken och haft hand om krutförråden samt under första hälften av sin tjänstgöring därjämte ombesörjt skötseln av och utlämningen från laboratoriets materialförråd, vilka olika förtroendeuppdrag ansetts jämställa honom med förman; att Anderssons avlöning vid ammunitionsfabriken under år 1923 uppgått till 3,050 kronor; att han, som år 1923 erhållit medaljen för nit och redlighet i rikets tjänst, under hela sin tjänstetid sig väl förhållit; att han numera på grund av muskelreumatism och ålderdomssvaghet är oförmögen att försörja sig med arbete; samt att Andersson är gift med förra arbeterskan vid ammunitionsfabriken Josefina Olsson, född den 27 april 1860, vilken varit anställd vid fabriken från och med den 25 oktober 1890 till och med den 17 oktober 1898 och som under sin tjänstetid skadats till följd av olycksfall i arbetet.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* anfört, att departementet funne det billigt, att Andersson genom pension bereddes någon hjälp till uppehälle under sin återstående livstid. I fråga om understödets storlek ansåge sig departementet, med hänsyn till Anderssons tjänstetid och förmansställning samt till hans hustrus fleråriga arbete i kronans tjänst och därunder ådragna skada, för vilken hon icke uppbure någon ersättning, ävensom till de belopp, riksdagen under de senaste åren beviljat arbetsanställda vid arméns fabriker, böra föreslå ett belopp av 1,000 kronor för år. I anslutning härtill hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen bevilja Andersson under hans återstående livstid en pension av 1,000 kronor för år, att utgå från och med den 1 oktober 1924.

Statskontoret, som avgivit utlatande i ärendet, har därvid anfört, att goda skäl syntes föreligga att i förevarande fall bereda någon pension av stats-

medel. Endast i fråga om det föreslagna pensionsbeloppet kunde enligt statskontorets mening råda någon tvekan. Men då av myndigheterna vitsordats, att Andersson intagit en förmäns ställning, ville statskontoret icke heller beträffande förslaget i denna del göra någon erinran, varför ämbetsverket tillstyrkte, att framställning förelades riksdagen i överensstämmelse med artilleridepartementets förslag.

Med avseende å omständigheterna i ärendet finner jag mig böra tillstyrka förevarande framställning.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre arbetaren vid ammunitionsfabriken Carl Johan Andersson må från och med den 1 oktober 1924 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1.000 kronor.

7:o.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 juni 1924 har *chefen för Västerbottens regemente* gjort framställning om beredande av pension åt förre snickaren vid regementets intendenturverkstäder Per Sandström.

Årlig pension
åt förre
snickaren
P. Sandström.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Sandström är född den 12 oktober 1858; att han den 1 november 1909 anställdes såsom snickare vid Västerbottens regementes intendenturverkstäder, från vilken anställning han erhållit avsked från och med den 1 juli 1924 efter att alltsedan den 4 januari sistnämnda år på grund av sjukdom hava varit förhindrad att arbeta; att han under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstilllägg, uppgått till i medeltal omkring 2,000 kronor för år; att han lider av åderförkalkning m. fl. sjukdomar, i följd varav hans arbetsförmåga är i mycket hög grad nedsatt och att nämnda nedsättning av arbetsförmågan kan betraktas såsom sannolikt för framtiden bestående; samt att han i sitt arbete varit skötsam och visat ett utpräglat ordningssinne samt på ett mycket förtjänstfullt sätt fullgjort sina tjänsteåligganden vid regementet.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendantsdepartement* anfört, att departementet, i betraktande av Sandströms väl vitsordade verksamhet i statens tjänst och då hans hälsa syntes vara svag, funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han komme i åtnjutande av något understöd från statens sida för sin återstående levnad. I fråga om storleken av dylikt understöd erinrade departementet, att åt vid armén anställda arbetare i liknande ställning i allmänhet pläгат beviljas pensioner å 600 kronor för år. Med hänsyn emellertid till den jämförelsevis korta tid, omfattande endast omkring 14 1/2 år, under vilken Sandström varit anställd i statens tjänst, ansåge departementet sig icke kunna åt Sandström föreslå högre årlig pension än 350 kronor. På grund av vad såhunda anförts hemställde intendantsdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte

föreslå riksdagen medgiva, att Sandström finge från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor.

Statskontoret har tillstyrkt arméförvaltningens intendentsdepartements i ärendet gjorda hemställan.

Jag biträder förslaget att bereda Sandström en årlig pension av 350 kronor. Då Sandström entledigats från sin anställning från och med den 1 juli 1924, torde pensionen böra utgå från och med nämnda dag. Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre snickaren vid Västerbottens regementes intendenturverkstäder Per Sandström må från och med den 1 juli 1924 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor.

S:o.

Ang. pension
åt förre skomakeri-
arbetaren
C. R. A. Ferm.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 18 mars 1924 har *chefen för Göta artilleriregemente* gjort framställning om beredande av pension åt skomakeriarbetaren vid regementets intendenturverkstäder Carl Robert Andersson Ferm.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Ferm är född den 26 oktober 1862; att han, som under tiden den 6 juni 1879—den 6 juni 1885 samt den 27 januari 1886—den 1 september 1892 varit stamanställd vid Göta artilleriregemente, år 1893 anställdt såsom skomakeriarbetare vid nämnda regementes intendenturverkstäder; att han under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 2,000 kronor för år; att han, efter att under november månad 1923 hava drabbats av slaganfall, är fullständigt oförmögen till allt arbete, och att föga sannolikhet anses förefinnas att han kommer att åter bliva arbetsför; att han, som jämväl har åldrig och sjuk hustru att försörja, i saknad av besparingar befinner sig i synnerligen bekymmersamma ekonomiska omständigheter; samt att han under hela sin anställningstid vid regementet på ett synnerligen hedrande sätt fullgjort sina skyldigheter.

Chefen för tredje arméfördelningen har tillstyrkt den gjorda framställningen.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* anført, att departementet, i betraktande av Fermes långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst och då han för framtiden syntes vara fullständigt oförmögen till arbete, funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att Ferm komme i åtnjutande av något pensionsunderstöd från statens sida under sin återstående levnad. I fråga om storleken av dylikt understöd syntes det departementet, som om pensionen skäligen borde bestämmas till det belopp, vilket i allmänhet plägat beviljas åt arbetare vid armén i liknande ställning som Ferm, eller till 600

kronor för år. På grund av vad salunda anförts hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Ferm finge från och med månaden näst efter den, under vilken han erhöle avsked från sin anställning vid Göta artilleriregemente, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

I ärendet har *statskontoret* avgivit utlåtande och därvid anført, att omständigheterna i detta fall syntes tala för beredande av någon pension; och hade statskontoret icke något att erinra mot det av arméförvaltningens intendentsdepartement i sådant hänseende föreslagna beloppet, 600 kronor.

Genom brev den 6 juni 1924 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Ferm finge tills vidare, räknat från och med den 1 juni 1924, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 60 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad, med skyldighet för Ferm att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning skulle ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

I likhet med vederbörande myndigheter finner jag mig böra tillstyrka, att Ferm beredes en årlig pension av 600 kronor, och torde denna pension böra utgå från och med den 1 januari 1925. Vid pensionens tillgodonjutande böra bestämmelserna i förenämnda brev den 6 juni 1924 iakttagas.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att förre skomakerarbetaren vid Göta artilleriregementes intendenturverkstäder Carl Robert Andersson Ferm må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

9:o.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 mars 1924 har *chefen för Vendes artilleriregemente* gjort framställning om beredande av pension åt skrädderiarbetaren vid regementets intendenturverkstäder Anders Dahlgren Olsson. *Ang. pension åt skrädderiarbetaren A. D. Olsson.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Olsson är född den 14 september 1854; att han sedan den 8 februari 1904 varit anställd såsom skrädderiarbetare vid Vendes artilleriregementes intendenturverkstäder; att han under åren 1919—1923 vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till 1,800 kronor för år; att hans arbetsförmåga är på grund av hans höga ålder nedsatt; samt att han nitiskt och efter bästa förmåga fullgjort sina åligganden vid regementet.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* anført, att departementet, i betraktande av Olssons jäm-

förelsevis långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst samt då han sannolikt snart måste lämna sin anställning vid regementet på grund av nedsatt arbetsförmåga, funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han efter erhållet avsked komme i åtnjutande av något understöd från statens sida under sin återstående levnad. I fråga om storleken av dylikt understöd, syntes det departementet, som om understödet skäligen borde bestämmas till det belopp, vilket i allmänhet pläгат beviljas arbetare vid armén i liknande ställning som Olsson, eller 600 kronor för år. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Olsson finge från och med månaden näst efter den, då han erhöle avsked från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Statskontoret har avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att ämbetsverket i likhet med arméförvaltningens intendentsdepartement ansåge, att pension borde beredas i föreliggande fall. Då emellertid Olsson syntes hava kommit i statens tjänst först den 8 februari 1904 vid uppnådd ålder av 49 år samt alltså räknade endast 20 tjänstår i statsanställning, förefölle det statskontoret, som om det föreslagna pensionsbeloppet vore väl högt beräknat och att pensionen i detta fall borde begränsas till 500 kronor för år.

I likhet med myndigheterna anser jag mig böra tillstyrka framställning till riksdagen om beredande av pension åt Olsson. I fråga om pensionens belopp ansluter jag mig till statskontorets förslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att skrädderiarbetaren vid Vendes artilleriregementes intendenturverkstäder Anders Dahlgren Olsson må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

10:o.

*Ang. pension
åt skrädderi-
arbetaren
N. Landgren.* Uti en den 4 november 1924 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har försvarsverkens civila personals förbund gjort ansökning om beredande av pension åt skrädderiarbetaren vid Norra skånska infanteriregementet Nils Landgren.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Landgren är född den 27 juli 1868; att han från och med den 9 juli 1886 under en sammanlagd tid av närmare 32 år tjänstgjort såsom skraddare vid eller utfört skrädderiarbete för olika truppförband, nämligen Norra skånska infanteriregementet, Skånska husarregementet och Skånska dragonregementet; att han dessutom under en sammanlagd tid av omkring 6½ år i sitt hem utfört skrädderiarbete för olika, till Ljungbyhed förlagda regementens räkning; att han alltsedan den 1 november 1914 är fast anställd såsom skrädderiarbetare vid Norra skånska infanteriregementets intendenturverkstäder, vilken anställning han fortfarande

innehar; att han i sitt arbete städse varit duglig, ordentlig, flitig, noggrann och nykter samt ådagalagt ett hedrande uppförande; att han under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 1,400 kronor för år; samt att hans arbetsförmåga är på grund av sjuklighet i mycket hög grad nedsatt.

Chefen för Norra skånska infanteriregementet har tillstyrkt ansökningen.

I avgivet utlåtande har *arméförvaltningens intendentsdepartement* anført, att departementet, i betraktande av Landgrens långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst och med hänsyn till hans svaga hälsa, funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han efter erhållet avsked från sin anställning vid regementet komme i åtnjutande av något understöd från statens sida under sin återstående levnad. I fråga om storleken av dylikt understöd syntes det departementet, som om understödet skäligen borde bestämmas till det belopp, vilket riksdagen i allmänhet plägar bevilja åt arbetare vid armén i liknande ställning som Landgren, eller till 600 kronor för år. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Landgren finge från och med månaden näst efter den, under vilken han erhöle avsked från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Statskontoret har avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att ämbetsverket, med hänsyn till utredningen rörande Landgrens levnads- och tjänsteålder samt hans av sjuklighet förorsakade nedsättning i arbetsförmågan, funne goda skäl föreligga att bereda pension åt honom, när han nödgades lämna sin anställning. På grund härav och då icke något vore att erinra mot vad arméförvaltningens intendentsdepartement föreslagit, tillstyrkte statskontoret, att åtgärd vidtoges i enlighet med nämnda departements hemställan.

Under åberopande av vad sålunda förekommit får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skrädderiarbetaren vid Norra skånska infanteriregementet Nils Landgren må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

11:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift har *försvarsverkens civila personals förbund* anhållit, att skrädderiarbetaren vid Västgöta regementes intendenturverkstäder Anders Johan Åvall måtte beredas pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Åvall är född den 11 april 1860; att han sedan år 1903 till och med den 30 januari 1915 arbetat såsom skräd-

Ang. pension
åt skrädderi-
arbetaren
A. J. Åvall.

dare vid Skaraborgs regemente samt därefter, med undantag för tiden 2 januari—28 februari 1917, under vilken tid han innehaft anställning som skraddare vid Livregementets grenadjärer, alltsedan den 2 februari 1915 haft anställning såsom skradderiarbetare vid Västgöta regemente; att han under de senare åren vid detta regemente uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 1,600 kronor för år; att han lider av allmän kraftnedsättning samt på grund av genomgången operation har svårighet att utföra sådant arbete, som är förenat med längre stillasittande; samt att han utfört honom åliggande arbete på ett utmärkt och plikt-troget sätt samt såväl i som utom tjänsten alltid iakttagit ett mycket hedrande uppförande.

Chefen för Västgöta regemente har tillstyrkt ansökningen.

Arméförvaltningens intendentsdepartement, som avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anført, att departementet i betraktande av Åvalls väl vitsordade verksamhet i statens tjänst funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han efter erhållet avsked från sin anställning vid regementet komme i åtnjutande av något understöd från statens sida under sin återstående levnad. I fråga om storleken av dylikt understöd erinrade departementet därom, att riksdagen i allmänhet beviljat pensioner å 500 å 600 kronor för år åt vid armén anställda arbetare i liknande ställning som Åvall. Då Åvalls anställningstid i statens tjänst icke omfattade mera än omkring 22 år, och då han enligt läkarbetyget icke syntes vara fullständigt oförmögen till allt arbete, ansåge departementet sig icke kunna åt honom föreslå högre pension än 500 kronor för år. På grund härav hemställde intendentsdepartementet, att Åvall måtte från och med månaden näst efter den, under vilken han erhöle avsked från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

Statskontoret har i avgivet utlåtande anført, att, enligt vad statskontoret inhämtat, regementsförvaltningen i anledning av föreliggande minskning i Åvalls arbetsförmåga förberett hans avskedande under år 1925, och finge statskontoret därför tillstyrka utverkande åt honom av någon pension. Vad beträffade beloppet av dylik pension skulle det visserligen, då i detta fall föreläge i det närmaste samma omständigheter som de, vilka åberopats såsom stöd för Kungl. Maj:ts förslag till 1924 års riksdag om beredande av pension å 400 kronor åt skradderiarbetaren N. P. Håkansson (se prop. nr 80 punkt 5), kunna ifrågasättas att fastställa Åvalls pension till sistnämnda belopp, men då han vid sin avgång från tjänsten torde komma att hava uppnått 65 års ålder, ansåge sig statskontoret likväl icke böra hemställa om någon nedprutning i det av arméförvaltningens intendentsdepartement föreslagna beloppet, 500 kronor.

På grund av föreliggande omständigheter anser jag mig böra tillstyrka, att Åvall beredes en årlig pension av 500 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att skrädderiarbetaren vid Västgöta regemente Anders Johan Avall må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

12:o.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 1 oktober 1924 har skrädderiarbetaren vid Upplands artilleriregemente Per Gustaf Valentin Widegren anhållit att bli tillerkänd pension.

*Ang. pension
åt skrädderi-
arbetaren
P. G. V.
Widegren.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Widegren är född den 10 februari 1860; att han sedan juli månad 1914 varit fast anställd såsom skrädderiarbetare vid Upplands artilleriregementes intendenturverkstäder; att han under tiden november 1901—juni 1914 arbetat vid ovannämnda regemente under tidsperioder, vilkas sammanlagda längd belöpte sig till 10 år 2 månader; att han under tiden den 3 juni—den 14 november 1910 utfört skrädderiarbete vid Livregementets dragoner; att han under tiden oktober 1899—oktober 1901 arbetat såsom extra skraddare vid Uppsala hospital och asyl; att han sålunda under en tid av sammanlagt omkring 23 år utfört skrädderiarbete för kronans räkning; att Widegren under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 1,400 kronor för år; att han på grund av höggradig åderförkalkning och åderbräck samt ofärdighet i ena benet kan anses vara nästan fullständigt oförmögen till arbete och att denna hans arbetsförmåga sannolikt är för framtiden bestående; samt att han fullgjort sitt arbete till vederbörandes fulla belåtenhet och att hans uppträdande alltid varit utan anmärkning.

Ansökningen har tillstyrkts av *chefen för Upplands artilleriregemente* samt av *chefen för femte arméfördelningen*.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* anført, att departementet, i betraktande av Widegrens jämförelsevis långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst, ävensom av de för honom föreliggande ömmande omständigheterna, funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att han efter erhållet avsked från regementet komme i åtnjutande av understöd från statens sida under sin återstående livstid. I fråga om storleken av dylikt understöd syntes det departementet, att understödet skäligen borde bestämmas till det belopp, som i allmänhet pläгат beviljas åt arbetare vid armén i liknande ställning som Widegren, eller till 600 kronor för år.

Statskontoret har tillstyrkt, att pension beredes Widegren. Emellertid syntes det statskontoret, att någon nedsättning borde äga rum i det av intendents-

departementet föreslagna pensionsbeloppet, 600 kronor. Pension till så högt belopp hade hittills ansetts endast böra tilldelas arbetare, som kunnat åberopa mer än 30 års arbete i statens tjänst. För egen del ansåge sig statskontoret icke i förevarande fall kunna tillstyrka högre pension än 500 kronor.

I likhet med myndigheterna finner jag billigt, att Widegren beredes pension. I fråga om beloppet av pensionen ansluter jag mig till statskontorets ståndpunkt och förordar sålunda en årlig pension av 500 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skrädderiarbetaren vid Upplands artilleriregemente Per Gustaf Valentin Widegren må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 500 kronor.

13:o.

Ang. pension
åt tvätterskan
A. Gustafs-
dotter.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift har tvätterskan vid Hallands regemente Albertina Gustafsdotter anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Av handlingarna inhämtas, att Albertina Gustafsdotter är född den 1 augusti 1848; att hon från och med den 1 januari 1907 varit anställd som tvätterska vid regementets tvättrinrättning, vilken anställning hon fortfarande innehar; att hon under sin anställning vid regementet fört en hedrande vandel samt i övrigt på ett förtjänstfullt sätt fullgjort sina åligganden; att hon under de senare åren vid regementet uppburit en avlöning, som, frånsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 760 kronor för år; samt att hennes arbetsförmåga enligt för henne utfärdat läkarbetyg på grund av allmän kraftnedsättning är i mycket hög grad minskad.

Chefen för Hallands regemente har tillstyrkt ansökningen.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendantsdepartement* anfört, att departementet, i betraktande av Albertina Gustafsdotters jämförelsevis långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst och då hon på grund av ålder och tilltagande svaghet nödgades att lämna sin anställning vid regementet, funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att något understöd från statens sida bereddes henne för hennes återstående livstid. I fråga om storleken av dylikt understöd erinrade departementet därom, att riksdagen under de senare åren tillerkänt befattningshavare i statens tjänst i liknande ställning som Albertina Gustafsdotter pensioner från allmänna indragningsstaten å 300 à 400 kronor för år. Med hänsyn till att Albertina Gustafsdotters anställningstid vid regementet omfattade en tid av endast omkring 18 år, ansåge departementet sig emellertid icke kunna åt henne föreslå högre pension än 350 kronor för år. På grund

härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Albertina Gustafsdotter finge från och med månaden näst efter den, under vilken hon entledigades från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor.

I ärendet har *statskontoret* avgivit utlåtande samt därvid biträtt *intendentsdepartementets* hemställan.

Under återopande av vad sålunda förekommit får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att tvätterskan vid Hallands regemente Albertina Gustafsdotter må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor.

14:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 27 oktober 1924 har *styresmannen för ammunitionsfabriken* hemställt, att åt förra arbeterskan vid ammunitionsfabriken, järnarbetaren Johan Alfred Gustafssons hustru Amanda Sofia Gustafsson, född Grönkvist, måtte utverkas årligt understöd av statsmedel under hennes återstående livstid, att utgå från och med månaden näst efter den, då hon fyllde 60 år.

Ang. pension
åt förra
arbeterskan
A. S.
Gustafsson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att hustru Gustafsson är född den 8 januari 1860; att hon anställdes vid ammunitionsfabriken den 7 oktober 1897; att hon den 21 februari 1916 på väg till sitt arbete i fabriken drabbats av olycksfall, i det hon halkat och fallit samt i fallet ådragit sig brott på högra lårbenshalsen, för vilken skada hon omedelbart efter olycksfallet intogs å sjukhus och vårdades där till den 5 maj 1916; att nämnda skada för henne medfört sådan framtida bestående förlust av arbetsförmågan, att hon icke vidare kunde utföra sitt arbete vid ammunitionsfabriken; att hon, då hon icke på grund av de vid tiden för olycksfallet gällande bestämmelser författningsenligt kunde göra anspråk på ersättning från statsverket, icke vidare låtit sig avhöra vid ammunitionsfabriken och i följd därav blivit avförd ur fabriken rullor; att hennes arbetsförtjänst vid ammunitionsfabriken skulle, därest hon varit i arbete under hela år 1915, hava uppgått till 929 kronor 76 öre; samt att mannen Gustafsson, som vore nära 70 år och på grund av sålunda uppnådd ålder oförmögen att med arbete försörja sig och sin hustru, hos vederbörande pensionsnämnd gjort framställning att bliva tilldelad pension enligt lagen om allmän pensionsförsäkring.

Av ett utav riksförsäkringsanstalten avgivet, handlingarna bifogat utlåtande inhämtas härjämte, att berörda skada, sådan den beskrevs i utfärdat läkarbetyg, borde anses hava medfört en nedsättning av hustru Gustafssons arbetsförmåga, motsvarande $33\frac{1}{3}$ procent av normal arbetsförmåga.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* anført, att departementet funne billigt, att hustru Gustafsson genom årligt understöd bereddes någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid. Beträffande storleken av det ifrågasatta understödet ansåge sig departementet, med hänsyn till hustru Gustafssons tjänstetid ävensom till de belopp, riksdagen i liknande fall under de senaste åren beviljat med henne jämställda arbetare i statens tjänst, böra föreslå ett understöd av 400 kronor om året, att utgå från den av styresmannen föreslagna tidpunkt. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen bevilja hustru Gustafsson ett årligt understöd under hennes återstående livstid av 400 kronor, att utgå från och med den 1 februari 1920.

Statskontoret, som i ärendet avgivit utlåtande, har därvid erinrat, att riksdagen i ett flertal fall beviljat understöd under omständigheter liknande dem, som här föreläge. Statskontoret tillstyrkte därför framställning till riksdagen om pension till hustru Gustafsson. Vad beträffade beloppet av dylikt understöd vore det visserligen att märka, att hustru Gustafsson icke innehade det antal tjänstår, 25 år, som ansetts erforderligt för erhållande av pension å 400 kronor, men då hon nödgats sluta sitt arbete vid fabriken på grund av skada genom ett olycksfall, som, därest det inträffat nu, skulle hava ansetts såsom olycksfall under arbete i statens tjänst, syntes berörda omständighet icke böra i förevarande fall medföra någon minskning av pensionsbeloppet, vilket syntes böra utgå från och med den 1 januari 1925.

I likhet med vederbörande myndigheter finner jag billigt, att hustru Gustafsson beredes pension, och jag har intet att erinra mot det föreslagna beloppet, 400 kronor för år. I fråga om tidpunkten för pensionens beräkning ansluter jag mig till statskontorets förslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att förra arbeterskan vid ammunitionsfabriken hustrun Amanda Sofia Gustafsson, född Grönkvist, må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 400 kronor.

15:o.

Ang. pension
åt tvätterskan
M. S. Olsson.

Uti en den 30 maj 1924 dagtecknad skrift har tvätterskan vid Livregementets grenadjärer Maria Sofia Olsson hos Kungl. Maj:t gjort ansökning om erhållande av pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Maria Sofia Olsson är född den 28 december 1846; att hon åren 1885—1912 utfört tvättarbete för Livregementets grenadjärers räkning å Sannahed, varvid hon under omkring 12 år eller så länge tvätten verkställdes genom förrädsförvaltarens försorg arbetat hos denne och sedermera hos den entreprenör, som efter nämnda tidsperiod

ombesörjde tvätten at regementet, samt alltsedan år 1913 varit anställd såsom tvätterska vid regementets tvättinrättning i Örebro; att hon under åren 1922—1923 från regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtids-tillägg, uppgått till i medeltal omkring 820 kronor för år; samt att hennes arbetsförmåga på grund av ålderdom och sjuklighet är för framtiden i mycket hög grad nedsatt.

Chefen för fjärde arméfördelningen har tillstyrkt den gjorda ansökningen.

I avgivet utlåtande har *arméförvaltningens intendentsdepartement* anført, att i betraktande av att Maria Sofia Olsson under symnerligen lång tid ägnat sin verksamhet åt armén och då det med hänsyn till hennes höga ålder och avtagande krafter vore för henne välbehövt att få sluta sin anställning vid regementet, departementet funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att hon efter erhållet avsked från sin anställning vid regementet komme i åtnjutande av något understöd från statens sida under sin återstående levnad. I fråga om storleken av dylikt understöd syntes det departementet, som o detsamma med hänsyn till att Maria Sofia Olsson varit fast anställd i statens tjänst under en tid av endast omkring 11 1/2 år, icke borde sättas till högre belopp än 300 kronor för år. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Maria Sofia Olsson finge från och med månaden näst efter den, under vilken hon erhöle avsked från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Statskontoret har avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att då riksdagen tidigare beviljat pension åt personer, som på entreprenad utfört arbete för statens räkning, bland andra maskinstickerskan Emma Maria Elisabeth Segerdahl (1924 års riksdags skrivelse nr 306, punkt 14), skäl syntes tala för beredande av pension jämväl åt Maria Sofia Olsson, vilken, förutom det att hon under 28 år för statens räkning utfört entreprenad-arbete, varit anställd i statens tjänst under 11 år. Det föreslagna understödsbeloppet, 300 kronor, syntes vara lämpligt avvägt och motsvarade vad som beviljats bemälda Emma Maria Elisabeth Segerdahl.

I likhet med myndigheterna anser jag mig böra tillstyrka, att pension av statsmedel beredes Maria Sofia Olsson, och jag har intet att erinra mot det i sådant hänseende föreslagna belopp, 300 kronor för år.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att tvätterskan vid Livregementets grenadjärers tvättinrättning Maria Sofia Olsson må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

16:o.

Ang. pension
åt förra söm-
merskan A. S.
Anderson.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, den 30 maj 1924 dagtecknad skrift har förra sömmerskan vid Livregementets grenadjärers intendenturverkstäder Amanda Sofia Anderson gjort ansökning om erhållande av pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Amanda Sofia Anderson är född den 17 oktober 1869; att hon — efter att under de 12 närmast före år 1909 infallande åren vintertiden i sitt hem hava utfört lagningsarbete för Livregementets grenadjärers räkning — varit anställd vid regementets intendenturverkstäder från och med sistnämnda år till och med februari månad år 1924, då hon på grund av sjuklighet nödgats lämna sin anställning vid regementet; att hon under åren 1922—1923 från regementet uppburit en avlöning, som, fränsett dyrtidstillägg, uppgått till i medeltal omkring 1,000 kronor för år; samt att hennes arbetsförmåga på grund av svårartat organiskt hjärtfel är för all framtid i mycket hög grad nedsatt.

Chefen för fjärde arméfördelningen har tillstyrkt den gjorda ansökningen.

Arméförvaltningens intendentsdepartement har avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att departementet, i betraktande av att Amanda Sofia Anderson under lång tid ägnat sin verksamhet åt armén och då hon på grund av sjukdom syntes hava svårighet att genom eget arbete försörja sig, funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att hon komme i åtnjutande av något understöd från statens sida. Understödet i fråga syntes böra utgå från och med den 1 januari 1925. I fråga om storleken av det samma syntes det departementet att, enär Amanda Sofia Anderson varit fast anställd i statens tjänst under en tid av endast 15 år, understöd med högre belopp än 300 kronor för år icke borde tillerkännas henne. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Amanda Sofia Anderson finge från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Statskontoret har anfört att, då riksdagen i några fall beviljat pension åt personer, som på entreprenad utfört arbete för statens räkning, bland andra maskinstickerskan Emma Maria Elisabeth Segerdahl (1924 års riksdags skrivelse nr 306, punkt 14), skäl syntes tala för beredande av pension jämväl åt Amanda Sofia Anderson, vilken, förutom det att hon under 12 år för statens räkning utfört entreprenadarbete, varit anställd i statens tjänst under 15 år. Det föreslagna understödsbeloppet, 300 kronor, syntes vara lämpligt avvägt och motsvarade vad som beviljats bemälda Emma Maria Elisabeth Segerdahl.

Liknande skäl, som under närmast föregående punkt föranlett mig att tillstyrka beredandet av pension åt tvätterskan Maria Sofia Olsson, synas mig föreligga beträffande Amanda Sofia Anderson. Jämväl i förevarande fall synes det skäligt att bestämma pensionens belopp till 300 kronor för år.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att förre sömmerskan vid Livregementets grenadjärers intendenturverkstäder Amanda Sofia Anderson må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:0--16:0 hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Tor Ericsson-Årje.